

**Справа “Квечень проти Польщі”
 (“Kwieceń v. Poland”)**

У рішенні, ухваленому 9 січня 2007 року у справі *«Квечень проти Польщі»*, Суд постановив, що

- було порушено ст. 10 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 5 600 євро на відшкодування матеріальної шкоди, 2 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 1 050 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Лешек Квечень є громадянином Польщі, народився 1949 року у м. Держоньові (Польща).

У вересні 1998 року, саме перед початком місцевих виборів, заявник розповсюдив відкритий лист, у якому стверджував, що голова місцевої ради п. С.Л. виконував свої обов’язки невміло і порушував закон. Заявник також закликав п. С.Л. не балотуватися на виборах.

Приводом до написання листа стали певні події. Службовцями районної ради було видано щодо заявника кілька адміністративних приписів стосовно його житлобудівництва та межових спорів із сусідами. Однак згодом ці приписи були скасовані у судовому порядку за скаргою заявника. Відтак, п. Квечень вирішив, що п. С.Л. діяв щодо нього з поганими намірами та всупереч його інтересам.

Після того, як лист було розповсюджено, п. С.Л. звернувся до суду з позовом, стверджуючи, що заяви п. Квеченя, викладені у листі, були неправдими та спрямованими на руйнування його репутації. Національні суди погодились із п. С.Л. та визнали згадані твердження неправдивими. Апеляційний суд, зокрема, постановив, що заявник порушив особисті права п. С.Л. та намагався перешкодити його обранню. Заявника було

зобов'язано відмовитися від своїх звинувачень, опублікувати вибачення та сплатити штраф у розмірі 10000 польських злотих на благодійність.

Зміст рішення Суду

Заявник скаржився на порушення щодо нього ст. 10 та ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Суд зауважив, що метою листа заявника було привернути увагу виборців до питання про невідповідність п. С.Л. тій посаді, яку він мав намір зайняти у разі його обрання. Отож твердження, викладені у листі, були предметом загального інтересу для місцевої громади. Суд нагадав у зв'язку з цим свій висновок про те, що обмеження свободи вираження мають тлумачитися вузько, коли йдеться про питання загального значення.

Суд відзначив, що національні суди виявилися неспроможними розпізнати, що у справі йшлося про конфлікт між свободою вираження, з одного боку, та, з іншого, – захистом репутації та прав інших. Суди також не взяли до уваги те, що межі допустимої критики п. С.Л. як керівника місцевої виконавчої влади були ширшими, аніж у випадку, якби така критика стосувалася приватної особи.

До того ж, суди беззастережно кваліфікували усі заяви п. Квеченя як безпідставні твердження про факти. Натомість, на думку Суду, окремі міркування заявника можна було розглядати як оціночні судження, наприклад, твердження про те, що п. С.Л. «виконував свої обов'язи невміло». Заявник у своєму листі наводив витяги з адміністративних рішень ради, які згодом були скасовані у судовому порядку. Оцінюючи цю обставину, Суд вважав, що твердження заявника про те, що п. С.Л. керував виконавчим департаментом некомпетентно, не було позбавлено фактичного підґрунтя. До того ж, Суд дійшов висновку, що заявник не діяв з поганими намірами і що його твердження не були безпричинним особистим нападом на п. С.Л. Суд вважав міркування п. Квеченя складовою дебатів щодо питання загального значення.

Суд окремо відзначив поверхневий характер судових справ проти заявника за позовом п. С.Л. Суд вказав, що ані регіональний суд, ані апеляційний суд недостатньо дослідили докази, подані заявником. Адже ці докази могли пояснити, принаймні певною мірою, критику заявника, спрямовану проти позивача. На думку Суду, ці обставини дають підстави ставити під сумнів справедливість згаданих судових процесів.

Суд зауважив, що рішення апеляційного суду було ухвалено на наступний день після проведення місцевих виборів. А це означає, що відповідне рішення не могло вплинути на ситуацію з обранням п. С.Л.

Суд далі оцінив розмір застосованої до заявника санкції. Суд зауважив, що обране покарання було максимальним з тих альтернатив, які містилися у статті відповідного закону (закону про вибори). До того ж, величина грошової санкції дорівнює розміру 16-ти середніх заробітних плат на той час. Суд вказав, що національні суди не навели жодних обґрунтувань для застосування такого суворого покарання, ані якимсь іншим чином не оцінили його пропорційність. Тому Суд визнав застосовані до заявника санкції надмірними.

Суд зрештою дійшов висновку про те, що оскаржене заявником втручання не було «необхідним у демократичному суспільстві», і постановив, що мало місце порушення ст. 10 Конвенції.

Суд вирішив, що не було необхідності розглядати скаргу заявника щодо порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.